

DOKUMENT TITLE	
Redegjørelse om Menneskerettigheter og Bærekraft i Norhard AS Rapporteringsåret 2024	
Dette dokumentet inneholder fortrolig og konfidensiell informasjon som tilhører Norhard. Det er utlånt til begrensede formål og er fortsatt Norhard sin eiendom. Kopiering, helt eller delvis; eller bruk av denne utformingen eller distribusjon av denne informasjonen til andre er ikke tillatt uten skriftlig samtykke fra Norhard. Dette dokumentet skal returneres til Norhard ved endt bruk eventuelt tidligere på forespørsel. © Copyright Norhard - 2018	NORHARD AS Finsåveien 9 4441 Tonstad Norway e-mail: post@norhard.no www.norhard.no
DOCUMENT NUMBER	REV
	01

REVISIONS HISTORIKK

01	12.02.2025	Utgivelse for bruk	AGB		GB
Rev	Dato	Grunnen for utgivelse	Utarbeidet	Sjekket	Godkjent

OPPDATERINGS HISTORIKK

Revisjon **Oppdaterings beskrivelse**

01 Første versjon

INNHALDSFORTEGNELSE

1	Forkortelser.....	4
2	Referanseliste.....	4
3	Åpenhetsloven § 5a - Organisering	4
4	Driftsområde	5
5	innledning og bakgrunn	5
6	Forankring av ansvarlighet.....	5
7	Åpenhetsloven § 5b - Vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger/ risikovurderinger og våre funn .	6
8	åpenhetsloven § 5c - Oppfølging av våre leverandører og tiltak for å redusere risikoen	7
9	Undersøkelser, funn og aktiviteter 2023 og 2024.....	8
10	innkjøpsfunksjonen	8
11	Rapportering og offentliggjøring av informasjon.....	8
12	Signaturer.....	9

1 FORKORTELSER

NHO	Næringslivets Hovedorganisasjon
EBA	Entreprenørforeningen -Bygg og Anlegg
CSRD	Bærekraftsdirektivet - Corporate Sustainability Reporting Directive
CSDDD	Aktomhetsdirektivet - Corporate Sustainability Due Diligence Directive
OECD	Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling
HMSK	Helse, Miljø, Sikkerhet og Kvalitet
ESG	Miljø-, sosiale- og forretningsetiske forhold (Environmental, Social and Governance)

2 REFERANSELISTE

Dokument Navn:	Dokument nr.:
Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven, LOV-2021-06-18-99)	
BNLs veileder for valg av seriøse aktører med henvisning til åpenhetsloven og relevante maldokumenter (mal for avklaringsmøte, samt spesielle kontraktsbestemmelser mv.)	
HMSK plan 2024-26	
Leverandørkartlegging	
Norhard AS' policyer for menneskerettigheter, ytre miljø og HMS	
Etske Retningslinjer	
Risikomatrise	
Prosedyre for oppfyllelse av plikter etter Åpenhetsloven for Norhard AS	

3 ANSVARLIG

Det er Daglig leder i samarbeid med styret i Norhard AS som er ansvarlig for utarbeidelse og publisering av dette dokumentet.

4 ÅPENHETSLOVEN § 5A - ORGANISERING

Norhard AS er eid av Norhard Equipment AS som igjen eies av Forte Vannkraft AS. Norhard AS bistår i byggingen av norske småkraftverk i nært samarbeid med eiere, hovedentreprenører og grunneiere. I dag består porteføljen av 8 vannkraftprosjekter.

Norhard AS er en del av det organisert arbeidslivet og er tilsluttet NHO og EBA.

5 DRIFTSOMRÅDE

Vårt driftsområde er prosjektering og utførelse av anleggsarbeid knyttet til utbygging av småkraftverk i Norge. Vi bruker egenutviklet utstyr som er per dags dato den mest klima- og naturvennlige, og ofte den mest kostnadsbesparende, måten å bygge ut småskala vannkraftverk.

6 INNLEDNING OG BAKGRUNN

Samfunnsansvar og ryddige forhold er sentrale styringsprinsipper for Norhard AS. Samfunnsansvaret gjelder ikke bare i vårt forhold til grunneiere og samarbeidspartnere, men også overfor våre ansatte, våre underleverandører og deres ansatte og i forholdet til andre parter og interesser vi påvirker. Å sørge for at vi i vår virksomhet ikke risikerer faktiske eller mulige negative konsekvenser for natur og klima, grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er viktig for oss. Dette skal gjenspeiles i alt vi gjør. Dette er også et pågående arbeid, og det er behov og rom for stadige forbedringer. Norhard AS har målsetting om å være et foregangsselskap når det gjelder ansvarlig og bærekraftig drift.

Det er definert flere risikoområder i virksomheten med tanke på både arbeidsforhold i Norge og Europa og forholdene som produkter og komponenter produseres under i Øst-Europa og Asia.

I dette dokumentet redegjør vi for selskapets arbeid med aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og etisk handel i tråd med kravene i åpenhetsloven.

Redegjørelsen oppdateres med nye aktiviteter, risikovurderinger, funn og tiltak når det er relevant, og minimum årlig som en del av selskapets bærekraftsrapportering.

7 FORANKRING AV ANSVARLIGHET

Norhard AS sine Etiske retningslinjer (Code of Conduct) skal sørge for at våre verdier og etiske retningslinjer er integrert i hele verdikjeden vår. Vi stiller samme krav til våre leverandører og deres underleverandører som til oss selv gjennom de etiske retningslinjene, i kontraktsinnhold og i planlagte kontrollaktiviteter.

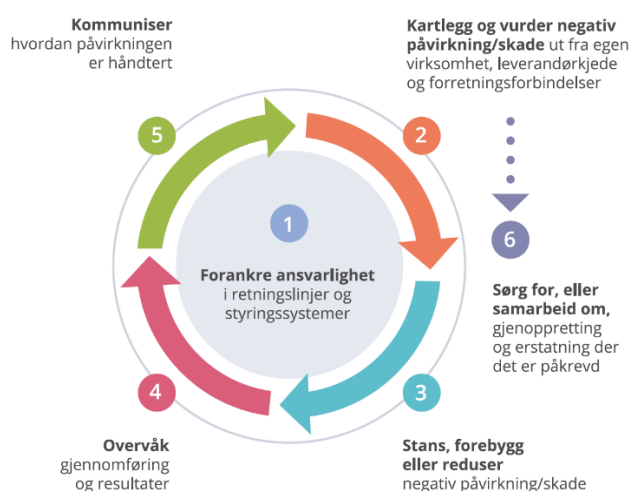
Norhard AS har en egen policy for menneskerettigheter med oppfølgingstiltak for å sikre at menneskerettighetene og arbeidsrettskravene blir fulgt. I 2024 vedtok ledelsen en ny rutine for innkjøp som beskriver hvordan selskapets innkjøpere skal utvise særlig aktsomhet ved innkjøp av materialgrupper som er identifisert å ha høy sosial eller miljømessig risiko. Det er forventet at risikoene som blir avdekket gjennom aktsomhetsvurderinger, samt inntreden i nye forretningsområder, vil stille nye krav til innhold i selskapets policyer. Dette vil bli vurdert som en del av det pågående arbeidet med kontinuerlig forbedring og oppdatering av styrende dokumenter.

Vi arbeider kontinuerlig med å forankre kravene i retningslinjer og policyene i vår virksomhet, blant annet gjennom opplæring i etiske retningslinjer, og ved å inkludere hensynet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i våre interne rutiner og arbeidsprosesser.

Det forventes at nye EU-direktiver som CSRD og CSDDD, vil styrke behovet for kapasitet og kompetanse på området, både knyttet til praktisk oppfølging av krav og retningslinjer samt til rapportering og dokumentasjon overfor kundeledet. Vi har derfor leid inn ekstra kompetanse på bærekraftsområdet som skal bidra til å styrke oss i vårt videre arbeid fremover.

8 ÅPENHETSLOVEN § 5B - VÅRT ARBEID MED AKTSOMHETSVURDERINGER/ RISIKOVURDERINGER OG VÅRE FUNN

Etter ikrafttreddelsen av Åpenhetsloven har vi startet arbeidet med å systematisere og formalisere våre risiko- og aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Selv om vår vurdering av risikoen for at vår drift medvirker til faktiske eller mulige negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter er forholdsvis lav, er vi klar over at det finnes risikoelementer hvor uregelmessigheter kan forekomme i vår verdikjede. Det er et pågående arbeid med risikokartlegging og leverandørrevalueringer. Vi legger OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv til grunn for vårt arbeid.

I tillegg til vårt kontinuerlige arbeid i hverdagen, særlig knyttet til å sikre anstendige arbeidsforhold internt og i vår leverandørkjede, gjennomfører ledelsen i selskapet risikovurderinger som inkluderer løpende evaluering av tidligere iverksatte tiltak og identifiserte risikoforhold. Resultatet av disse vurderingene presenteres for og gjennomgås av styret og i ledelsens gjennomgang minimum en gang i året.

Innsikten i de ulike leverandørkjedene er økende, og gjennom samarbeid i bransjen er det avdekket åpenbar sannsynlighet for brudd på menneskerettigheter i bransjer med sammensatte tekniske produkter. I tillegg er det enkelte byggevarer som naturstein, stål og tre-baserte plater som i mange tilfeller har sin opprinnelse og råvareuttak i land hvor et forekommer brudd på menneskerettighetene. Det klart viktigste risikoområdet for Norhard AS er risikoen for at det hos våre leverandører foreligger forhold som bryter med kravet til anstendige arbeidsforhold. Vi stiller derfor de samme strenge kravene til våre underleverandører og deres ansatte som til oss selv for å minimere risikoen ytterligere. I tillegg er kraftverksutbygging strengt regulert av offentlige myndigheter og med egne kontrollrutiner som skal sikre gode HMS rutiner for anleggsplassen. Norhard AS har godt innarbeidede rutiner for å sikre anstendige arbeidsforhold som jevnlig gjennomgås og oppdateres ved behov for de enkelte prosjektene.

Arbeidet med å kartlegge og vurdere risiko for negativ påvirkning og skade i vår verdikjede tar utgangspunkt i selskapets hovedprosesser for kjernevirksomhetene. Både risiko knyttet til egen

virksomhet og leverandørleddet er vurdert på bakgrunn av faktisk rapportering, mens risikovurderinger knyttet til verdikjeden bakover etter første og andre leverandørledd er basert på kjennskap og møtepunkter i bransjen.

På følgende områder er det avdekket særlig risiko knyttet til selskapets direkte eller indirekte påvirkning gjennom vår virksomhet og verdikjeden:

- Transport
- Metaller (stål, kobber og aluminium)
- Arbeids- og ansettelsesforhold hos underleverandører
- Arbeids- og ansettelsesforhold hos leverandører og produsenter
- Teknologikomponenter

Norhard AS sitt fagområde i kraftverksutbygging er det risikoområde på grunn av arbeidet med risikofylte operasjoner, materialene i produktene og komponentene som benyttes. I hovedsak gjelder dette ved bruk av materialleverandører som har høyere risiko for menneskerettighetsbrudd.

Fagområder som teknologi, teknologiutvikling og fornybar energi utgjør i tillegg også risiko i form av at produktene som benyttes er høyteknologiske og består av til dels sjeldne og kostbare mineraler.

Teknologikomponenter har ofte komplekse verdikjeder med risiko for brudd på menneskerettigheter og skadelig miljøpåvirkning under råvareuttak og -foredling. Det er også risiko for tvangs- og barnearbeid i disse verdikjedene. I tillegg ser vi at teknologisk utvikling av de mer etablerte fagene også fører risikoen ved høyteknologiske komponenter inn i vår tradisjonelle verdikjede.

Bruken av arbeidskraft, både i egen virksomhet og i form av leverandører er et område hvor det er risiko for mulige brudd på grunnleggende arbeiderrettigheter, anstendige arbeidsforhold, forhold knyttet til HMS og likestilling på arbeidsplassen.

Transport er et viktig risikoområde fordi vår leverandørkjede er består av flere ledd, hvor både materialer, komponenter og maskiner skal fraktes over lange avstander.

9 ÅPENHETSLOVEN § 5C - OPPFØLGING AV VÅRE LEVERANDØRER OG TILTAK FOR Å REDUSERE RISIKOEN

Norhard AS evaluerer nye leverandører gjennom tilsending av skjema med definerte spørsmål om bærekraftsarbeidet hos leverandøren. Analyse av resultatene fra skjemaene vurderes av ansvarlig personell med kompetanse på området. Leverandører som vurderes som kritiske eller med høy risiko blir evaluert regelmessig gjennom skjema for utfylling minimum hvert 3 år.

Skjemaet inneholder krav til besvarelse på følgende tema:

- Foretaksinformasjon (produkter, land, ansatte og underleverandører)
- Økonomi
- Kvalitetsledelse
- Miljøledelse

- Sosialt ansvar/menneskerettigheter
- Arbeidsmiljø/HMS
- Konfliktområder

Disse vurderingsprosessene er viktige deler av vårt arbeid med å utføre seriøsitetsskontroller som har til formål å motvirke sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Revisjoner og utøvelse av påseplikten skal i tillegg gjennomføres både rutinemessig og ved eventuelle brudd på gjeldende krav til kvalitet, økonomi, HMS eller miljø.

10 UNDERSØKELSER, FUNN OG AKTIVITETER 2023 OG 2024

I perioden 2023 og 2024 har vi ikke gjennomført seriøsitetsskontroller av lønns- og arbeidsvilkår hos våre samarbeidspartnere eller leverandører.

Som et tiltak for å understøtte vår undersøkelsesplikt, jobbes det kontinuerlig med forbedringer både på styringssystemer, prosesser og hjelpemidler i hele den interne verdikjeden, og vi har høsten 2024 tatt store grep for å sikre samsvar med forventninger og krav. I tillegg til å bytte ut systemleverandør til å håndtere vår daglige drift, inngå ny avtale med bedriftshelsetjeneste og leie inn ekstern ressurs ble det foretatt en revisjon og forbedring av våre interne krav og rutiner, kontraktsmaler, vurdering av leverandører og utøvelse av påseplikten i produksjonsfasen. Flere tiltak er gjennomført i form av oppdaterte rutiner og tydeligere krav ved kontrahering av leverandører. Et tydelig samarbeid mellom prosjektorganisasjon og stabsfunksjonene er etablert for økt etterlevelse og støtte til vurderinger i de forskjellige fasene fra tilbud til ferdigstillelse.

Det ble ikke gjennomført noen nye leverandørgjennomganger i 2024 utover oppdatering av leveranse kvalitet og erfaringer.

11 INNKJØPSFUNKSJONEN

Innkjøpsfunksjonen i Norhard AS har ansvar for å koordinere og å overvåke innkjøpsaktivitetene slik at målsettinger oppnås, avvik identifiseres og tiltak blir gjennomført i samsvar med vår innkjøpsprosedyre og selskapets politikk.

Innkjøpsfunksjonen er ansvarlig for forvaltning av data knyttet til leverandører og produkter.

Innkjøpsfunksjonen i samarbeid med HMSK ansvarlig beslutter leverandørvalg og innkjøp til produksjon.

Selskapets strategi inneholder også utviklingen av en plan for arbeid med sirkulærøkonomi, og det er en ambisjon at ombruk og resirkulerte materialer på sikt skal erstatte bruken av førstegangsressurser, både i vår virksomhet og hos våre leverandører.

12 RAPPORTERING OG OFFENTLIGGJØRING AV INFORMASJON

Åpenhetsloven gir enhver rett på informasjon fra oss knyttet til hvordan vi håndterer faktiske og mulige negative konsekvenser knyttet til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige

arbeidsforhold. Dette omfatter både generell informasjon og informasjon knyttet til de tjenestene vi tilbyr. Se også vår styrende HMSK politikk og etiske retningslinjer.

Norhard AS skal rapportere på selskapets arbeid med menneskerettigheter som en del av vår årlige ESG-rapportering, inkludert arbeiderrettigheter og sosiale forhold i verdikjeden.

Henvendelser og spørsmål knyttet til vårt arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold kan rettes til post@norhard.no og vil besvares senest tre uker etter henvendelsen er mottatt.

13 SIGNATURER

Sted og dato:

.....

..... / 20.....

Sign.....

Geir Birkeland

Daglig Leder

Sign.

.....

Rein Husebø

Styreleder Norhard AS og Norhard Equipment AS

Sign.

.....

Kristoffer Kjelstadli

Styremedlem Norhard AS

Sign.

.....

Eivind Hagen

Styremedlem Norhard AS
